

Díl pátý: Práce s prostorem

Pokud si dobře nerozmyslíme rozvržení zahrady i jednotlivých výsadeb, může nám to v budoucnu zkomplikovat využitelnost zahrady i péči o ni. V dnešním dílu se proto zaměříme na využití prostoru zahrady, čímž zakončíme teoretickou část seriálu o satelitních zahradách.

Neexistuje samozřejmě jediný způsob, jak založit pěknou a funkční zahradu, možností je nespočet. Ovšem ti, kteří stojí před takovým úkolem poprvé a scházejí jim zahradnické zkušenosti, chybují velmi podobným způsobem. Kromě samotného výběru rostlin, který jsme popisovali v minulém dílu, bývá problematické i jejich umístění v prostoru.

Často to probíhá tak, že majitel zahrady v zahradnickém centru koupí rostlinu, která ho něčím zaujme, vyryje díru v trávniku, třeba u okna, aby na ni bylo pěkně vidět, a zasadí ji. Za měsíc mu přijde do cesty další a tak udělá díru o kus dál.... Po nějaké době je prostor zahrady „zaplácnutý“ jednotlivě vysazenými rostlinami a začíná slalom se sekačkou. Kromě problematické údržby je však největší škodou právě ztráta prostoru a jasné koncepce.

„Ledviny“ v ploše trávníků s výsadbou bez jasných souvislostí

Druhý ze způsobů, který je často v nových zahradách k vidění, je vytváření a osazování jakýchsi „ledvin“ umístěných v prostoru zahrady. Tyto ostrůvky jsou pak často zamulčované kačirkem nebo kůrou a osázené směsí rostlin, která netvoří žádný smysluplný a funkční celek. Ani to není způsob založení zahrady, který bychom mohli doporučit.

Pokud začínáte a nevíte jak na to, uděláte lépe, když začnete umísťovat výsadby po obvodu zahrady, spíše než je bez koncepce trusit do prostoru. Výsadby budou tvořit jakousi kulisu zahrady. Není samozřejmě vyloučeno vysazovat i uvnitř prostoru zahrady, ale je dobré tak činit s jasným záměrem, přirozeně to

Různé rostliny vysazené v trávniku bez jasné koncepce

působí například u soliterně stojících stromů. Pro snazší pochopení a inspiraci často nemusíme daleko, někdy stačí vyjet za hranice města nebo za humna a rozhlednout po krajině. Podíváme-li se třeba na louky lemované keřovými pásy a lesy a budeme vnímat prostor, pochopíme, co našemu oku lahodí.

Krásná krajina jako zdroj inspirace

Rozhodně není ztrátou času, když si zkusíte na začátku prostor zahrady naplánovat. Nakreslete si budoucí výsadby po obvodu zahrady, dejte jim tvar, který bude působit přirozeně nebo čistě (táhlé křivky nebo pravidelné tvary). Pokud máte prostor, tvořte v zahradě pomocí výsadeb i zákoutí.

Rozmyslete si složení kulisových výsadeb. Opakujte jednotlivé druhy vícekrát, bude to klidnější a přirozenější. Nepřehánějte to s dřevinami s barevnými listy, preferujte zelenolisté. Myslete na výslednou výšku rostlin a umístěte je tak, aby vyšší nezakrývaly nižší. Ponechte ve středu zahrady volnou plochu (pobytový trávník). Poskytne vám místo pro odpočinek, zábavu, dětskou hru a současně to dá zahradě pocit prostoru.

Na smysluplná místa vysadte stromy pro jejich krásu i cenný stín, který dávají. Myslete na jejich výslednou velikost a na to, v kterou

denní dobu a kde budete stín potřebovat. Krásný soliterní strom se nebojte vysadit i ve volné travnaté ploše. Zvláště u malých zahrad přemýšlejte nad tvarem stromů, které chcete vysadit. Představte si typický jehličnan (třeba jedli nebo smrk), má tvar kuželu, což pro zahradu znamená, že jednou zabere mnoho místa u země a směrem nahoru se výrazně zužuje. Na rozdíl od toho listnatý strom přirozeného tvaru zabere poměrně málo místa u země (což umožní další využití místa) a v požadované výšce vytvoří objemnou korunu, která může poskytnout stín na požadovaném místě nebo hmotově vyvážit budovu.

Prostor pak dotvořte trvalkovými výsadbami, zvláště začátečník opět lépe udělá, když je nebude umísťovat do prostoru, ale připojí je k jinému prvku (např. budou rámovat terasu nebo živý plot). Dejte místům v zahradě význam a obsah, vytvořte zákoutí pro klidné posezení pod stromem, kout pro ohniště apod. Krásu zahrady podtrhněte vkusným mobiliářem (krásná lavička může být významnou ozdobou zahrady).

Na následujících obrázcích jsou pro představu dva příklady různého pojetí jednoho prostoru. Na fotografii původního stavu bylo vysazeno do prostoru množství dřevin – stromů i keřů tak, že prostor zaplnily. Ten nemá tím pádem žádné skutečné využití a obsekávání jednotlivých dřevin znesnadňuje jeho údržbu. Na skice návrhu je

použito podobné množství dřevin, avšak jejich seskupení dalo místu využitelný prostor a smysl – zde například soukromé zákoutí pro posezení s výhledem do zbytku zahrady.

Pokud je vám zahradničení zatím zcela cizí a nemáte chuť příliš experimentovat, může být rozumným nápadem přenechat vypracování návrhu odborníkům. Dobrý projekt zahrady (který můžete zkusit třeba částečně nebo zcela zrealizovat svépomocí) může ušetřit zklamání a vlastně i nevhodně vynaložené peníze. V příštích dílech našeho seriálu vytvoříme pro vaši inspiraci několik návrhů zahrad vycházejících z podmínek satelitní zástavby.

Jana Kolková Rydvalová, Petr Kolka

Foto autoři